

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev.

zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.

Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—

vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelek „Edinosti“. Naročniki in reklamisti se pošiljajo upravi lista. Plačila se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštmodernični račun št. 841.552.

Pregled najnovejših dogodkov.

Ruska bojišča. — Nadaljna srdita bitka v vzhodni Galiciji in Voliniji. Severno in južno Dnestra srditi boji. Sovražnik odbit ob največjih izgubah. V Voliniji ruski napadi zaustavljeni. Pri Kašovki so se oddelki Linsingenove armade umaknili iz namaknjene Stohodovega kolena. V središču pri Skrobobu ruski napad odbit. Ruski prehodi čez Dvino preprečeni.

Italijanska bojišča. — Jugozapadno Paneveggija napad laškega bataljona odbit. V drugih odsekih fronte živahnejši topovski boji.

Zapadna bojišča. — Najsrditejši sovražni ogenj med Anco in Sommo. Manjši sovražni napadi pri Pozieresu in Longuevalu brez uspeha. Južno Somme in vzhodno Moze živahni artiljerijski boji.

Balkanska bojišča. — Nič bistvenih dogodkov.

Turška bojišča. — Na vseh frontah nič novega.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 30. (Kor.) Uradno se razglša: 30. julija 1916, popoldne.

Rusko bojišče. — Bitke v vzhodni Galiciji in Voliniji trajajo dalje z nezmanjšano srditostjo. V vzhodni Galiciji so se nauredi pri Molodilovem, severozapadno Kolomeje in zapadno in severozapadno Bučača vršili srditi boji. Sovražnik je nadaljeval svoje napade dan in noč. Vsi njegovi napori so se izjalovili ob največjih izgubah. Ravno tako med Beresteckom in Stobitvo ob Stohodu zastavljeni napadi vkljub največji porabi ljudi niso prinesli nič uspeha. Večinoma je nasprotna naskočene kolone že zaustavili artiljerijski in pehotni ogenj braniteljev. Kjer se je usom — kakor zapadno Lucka pri armadi generalnega polkovnika pl. Terszyanskoga — mimogrede posrečilo, da so vdrl v naše jarko, smo jih vrgli s protinapadom. Pri Kašovki ob Stohodu se je obramba po zavrnitvi več ruskih sunkov premestila v tetivo daleč namaknjene Stohodovega kolena.

Italijanska bojišča. — Na hribih jugozapadno Paneveggija je bil zavrnjen napad italijanskega bataljona. Drugače v posameznih frontnih odsekih živahnejši topovski boji.

Jugovzhodno bojišče. — Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika „generalnega štaba“ pl. Höfer, fml.

Nemško-uradno poročilo.

BEROLIN, 30. (Kor.) Wolffov urad poročila: Veliki glavni stan, 30. julija 1916.

Zapadno bojišče. — Sovražni ogenj je med Anco in Sommo narasel do največje silovitosti. Posamezni delni napadi pri Pozieresu in Longuevalu so bili brez uspeha. Južno Somme in vzhodno Moze živahni artiljerijski boji. Pri La Chalade v zapadnih Argonih je poročnik Baldamus v zračnem boju svojega petega nasprotnika onesposobil za boj. Poleg tega smo po eno sovražno letalo sestrelili ob vzhodnem robu Argonov in vzhodno Sennheima.

Vzhodno bojišče. — Hindenburgova armadna skupina: Močnejšim sovražnim patruljam smo z ognjem preprečili prehod čez Dvino. Železniške naprave na progi Viljaka—Molodečno—Minsk, na kateri se prevažajo čete, ter med armadno skupino princa Leopolda Bav. Kolodvore Pogorjelce in Horodziejso smo uspešno obmetali z bombami. Zvečer je ruski napad pred Skrobobu razpadel do zadnjega v našem ognju. — Linsingenova armadna skupina: Sovražni napadi so se še razširili in ojačili. Izvzemši posamezne odseke so se raztezali po fronti ob Stobitve (ob Stohodu, severovzhodno Kovel) do Berestečka. Izgubali so se ob ogromnih sovražnih izgubah večinoma v zapornem ognju. Samo na nekaterih

mestih velike fronte je prišlo do boja močja proti moči. Vdrlega sovražnika smo zopet vrgli s protinapadom ali pa smo ustavili njegovo prodiranje. Ponoči smo izvedli že zdavnaj nameravano umeknitve četi iz Stohodovega kolena severno železnice Kovel—Rovno, ki je namaknjen proti vzhodu, na kratko tetivo, ne da bi nas bil motil nasprotnik. — Bothmerjeva armada: Tudi včeraj niso imeli uspeha ruski, deloma močni napadi severozapadno in zapadno Bučača.

Balkansko bojišče. Nič bistvenih dogodkov. Vrhovno armadno vodstvo.

Nekoliko števil.

BEROLIN, 29. (Kor.) Wolffov urad javlja: Ob koncu drugega vojne leta naš navedemo nekatere številke o dose- danjih vojni uspehih. Osrednji vlasti ste na evropskih tleh zasedli sovražnega ozemlja v Belgiji okoli 29.000 četvornih kilometrov, v Rusiji 280.000, v Srbiji 67.000, v Črnigori 14.000, skupaj 431.000 četvornih kilometrov. Sovražnik je zasedel v Alzaciji okoli 1000 četvornih kilometrov, v Galiciji in v Bukovini 21.000, vsega skupaj 22.000 četvornih kilometrov. Ob koncu prvega vojne leta je bilo številno razmerje 180.000 : 11.000 četvornih kilometrov. Skupno število vojni ujetnikov je znašalo proti koncu drugega vojne leta v štirih državah četverozve- skupaj 2.658.283 proti 1.696.410 pred enim letom. Število ruskih vojni ujetnikov znaša 13.294 častnikov, 1.981.631 mož. V Nemčiji se nahaja naslednji vojni plen: okoli 11.000 topov s približno pet milijonov krogel, nad 9000 municijskih in drugih voz, poldrug milijon pušek in karabincev, nad 4000 pištol in revolverjev ter nad 3000 strojnih pušek itd., izključivši one, ki so se takoj uporabile. Končno se ugotavlja, da jih je onih, ki so se zdravili v bolnišnicah v Nemčiji, bodo zopet sposobni za službo nad 90%.

Zračni napad na Anglesko.

LONDON, 29. (Reuter.) — (Kor.) Uradno se javlja naslednje podrobnosti o zračnem napadu, ki se je zgodil danes med polnočjo in poltretjo jutraj na vzhodni obali. Udeleženi so bili trije zrakoplovi, ki so vrgli 32 bomb. Stvarne škode niso napravili in nihče ni bil ranjen ali ubit. Poleg tega je baje več bomb padlo v morje. Na nekem kraju so delovali obrambni topovi, katerim se je posrečilo, da so zaustavili zrakoplove, da niso dosegli svojega uspeha. Zrakoplove je najbrž ovirala megla.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 29. (Agence Tel. Milil.) Glavni stan javlja: Z vseh raznih front se ne da poročati nič novega.

Razne politične vesti.

Reforma šolstva v južnih Tirolih. Okrajni šolski svet v Tridentu je odredil, da je iz šolskih sob, učnih sredstev in šolskih knjižnic odstraniti vse, kar spominja na »Trentino«, ali na izključno italijansko, ali pa na umetno izjavno politično nasprotstvo med nemško in italijansko Tirolsko. Vsa vzgoja mladine naj gre za vzvajanjem pravih avstrijskih državljanov.

Nedopustne zahteve. Pod naslovom »Interesi monarhije in radikalne struje« piše »Moravska Orlice« o sedanjih političnih razmerah monarhije: »V monarhiji se oglašajo različne zahteve, ki sicer na prvi pogled niso v nasprotju z monarhijo, ali, ako pogledamo od bliže, opažamo, da niso v soglasju z nje položajem veselice, z nje suvereniteto in nerazdeljivostjo, z nje notranjo konsolidacijo in važnostjo, z zaželenim nje razvojem in procvitom v bodočnosti. In zato morajo te zahteve vsi resnični patrijote odklanjati z vso odločnostjo, in nikdo — naj bo sovražnik ali prijatelj — ne sme biti niti za trenotek v dvomu o tem, da takim ide-

dosti. Izginila je noč, in črne pošasti so se poskrile z velikim gromom tam daleč za meglenimi daljavami. Zasmajalo se je sonce, in zeleni grci so se zasmajali šir- rom okrog. In tja po strmi poti se vije procesija — prišli so izgnanci in brezdom- movinci. Padali so na sveta svoja tla in so jih poljubovali. Vidim jih — vriskajo se pomikajo po strmi cesti na sinjo višavo, kjer se je dvignilo spet tvoje svetišče. A najprva izmed vseh stopa ona — Franica. Roke ima sklenjene na prsih. Njene oči so spet nedolžne, otroške in gledajo mirno tja gor, kjer se smehljajo ti v svojem znago- slavlju. Vidim jo, kakor sem jo videl te- daj, ko me je objemala s svojimi mehki- rokami. V njenih očeh je spal paradiz, in oči so bile kakor jagnje, ki se začudi mo- dernu nebu. Zahvaljena, deva sveta, da mi ni drhtelo srce zaman! Zahvaljena, da so mi oči vsaj v zadnji uri suhe in ni niti ene solze v njih. . . .

In zdaj grem za tabo po čisti poti, ki mi jo pokažeš. Življenje sem daroval za ne- srečna srca, ki zdihujejo po daljnem svetu izgnana in brez doma. O, sprejmi to žr- tev in jo položi pred božji tron! In tisoč

jam pri nas ne smejo in ne bodo cvetele rože, dokler bo monarhija obstojala. Tu v Cislahtaniji so izvršeni vsi velikonemski postulat, posebno pa carinsko in dru- gačno združenje, ki je v nasprotju to- liko z danimi razmerami, kolikor z inte- resi monarhije, ki pač ne morejo nič izgubiti od moči svoje suverenitete in od povsem samostojne samodolobce. Iz Translahtanije pa štejemo med take nesprejemljive za- hteve vse tisto madjarsko stremljenje, ki gre za zrahljanjem dosedanjih vezi v naj- širši meri, da: na koncu konca po goli personalni uniji. — Važno za avstrijske narode so izlasti izvajanja v moravskem listu o Cislahtaniji. Kar pravi, to mora biti v program vsem našim strankam brez razlike. In ne varajmo se: da odbi- jeno to, kar odbija moravski list, bo tre- ba naših združenih moči!

Spomenica desničarskih strank ruske- mu carju. Poslanci strank skrajne desnice v ruski dumi so predložili carju spomeni- co, ki meče zanimivo luč na splošno raz- položenje v Rusiji. Ta spomenica doka- zuje, da je desnica uverjena, da se v Ru- siji delajo priprave za revolucijo, ki ima izbruhniti po vojni. Spomenica zaključuje z besedami: »Vlada ne sme vse svoje pažnje posvečati samo vojnim potrebam in zanemarjati pri tem notranje politike. Levičarskim strankam je do tega, da se vojna čim dalje zavleče v namen, da se med tem organizirajo in pripravijo za prihodnjo revolucijo. Prav je, da se boj nadaljuje do končne zmage, ali moralo se bo znati, pravočasno dovesti vojno do zvršetka, ker bodo sicer vsi sadovi zma- gne uničeni po eni revoluciji. Vlada pa mora že sedaj udušiti vsak poizkus revo- lucije.« — Morda ne bo zgoreno, ako mislimo, da v spomenici izvedeni nazori podajajo ključ za pojasnilo, vprašanja, kakaj je Sazonov odstranjen in razširjena moč Stürmerjeva. Izjavi v spomenici, da bo morala Rusija znati vojno pravočasno zaključiti, ni priznavati velike važnosti. Odločitev o tem, kdaj bo konec vojne, je odvisna od drugih sil, nego so stranke, a spomenice, kakršna je ta, navadno ne vplivajo na te sile.

Domače vesti.

Oskrbnicam vojniških sirot. Oskrbnice vojniških sirot so naprošene, da čim prej obiščejo svoje varovance ter napolnijo izdave, na koje naj napišejo ime in starost pokojnega ali živečega očeta, ime in starost (datum rojstva) pokojne ali živeče matere in ime ter starost (datum rojstva) njih otrok, kraj rojstva ter njih pristojnost. Istotako naj opišejo natanko njih gnotne razmere ter eventualne potrebe. Izdave naj blagovolijo nemudoma poslati ali pri- nesti, da se vsi podatki uknjižijo ter ukre- nejo potrebni koraki. Potrebno je tudi, da se napiše čas, in ako možno, kraj očetove smrti (bojišče ali kakšna bolnišnica.) A. S.

Pripravljalni tečaj za slovensko gimna- zijo. Ker se menda otvorijo v jeseni — ka- kor se je čitalo v listih — v Trstu zapo- slovalni tečaj goriske slovenske gimna- zije za katere so bili te dni odprti trije pripravljalniki tečaj na Goriskem, pozivlje podpisano šolsko vodstvo starše onih učencev IV. in V. razreda deske CM šole pri Sv. Jakobu in na Acquedotto, ki bi morda želeli vstopiti v to gimnazijo, da se oglašijo čim prej v šolski pisarni v ulici Giuliani 44 zaradi eventualne ustanovitve pripravljalnega tečaja. — Vodstvo deske ljudske šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu.

Popravek. V sestavku »Slovensko šol- stvo v Trstu v vojnem času« je citati na- mesto števila 63 v vodoravni vrsti vseli pod nadpisom »Poprečno število učen- cev enega razreda« število 56.

Mestna zastavljavnica. V torek, 1. avgu- sta 1916, od 9. dop. do 3. pop. se bodo pro- dajali na javni dražbi nedragoceni pred- meti, zastavljeni meseca majnika leta 1915. na svetlomodre listke serije 137 in sicer od št. 68.600 do št. 70.600.

solz ob otrsežih z bledih, upadlih lic; milijon src bo vtrepetal in bo zavrla lice. . . . Ne zameri jim, da so te zatajili tu v tem tu- jem svetišču. A oni so iskali v svoji bolesti tebe na tujem oltarju. Saj oni zaupajo sa- mo svetogorski materi božji; samo njo lju- bijo in jo iščejo po celem svetu, ker tudi ona je izgnanka in brezdomovinka. Ne za- meri jim, deva sveta, in usmili se njihove bolesti! Sprejela si moje življenje kot da- ritev za njihovo odrešenje, in nad mojimi truplom naj zavriska, ker jih je pokli- calo spet zeleno morje in širni južni pa- radiž. . . .

Tvoje oči se smehljajo, in tvoje svete ustnice šepetajo. Razumem tvoje besede, ki mi ne odrekajo ničesar. Dotečila si se me z mehko roko in si me prišla za des- nico. Glej, vsa neskončnost se smehlja pred mojimi vsevidečimi očmi. Dan tr- pljenja se je nagnil v zaton, in tam na vzhodu se dviga sonce, veliko in krasno. Morje se svetli in poje pesem rešenja. Vsa brezkončnost prepeva in vriska, kajti re- šila si jo ti, deva svetogorska. . . . Jaz grem za tabo, jaz grem v to vriskajočo brezkončnost. . . . Češena. . . .

Kos življenja.

»Hrvatska Rieč« je priobčila te dni sle- deča zanimiva in aktualna razmotrivanja. Nedavno smo gledali v gledališču Galo- vičevu aktovko »Pred smrt«, ki nas je živo spominjala neke posebnosti našega in vseh indoevropskih narodov: nanjegovo mirno in naravno umevanje smrti. Med vsem dejanjem leži mrtvo truplo na odru in starci, mladiči, ženske in moški se ša- lijo in zbadajo kot da so v največjem za- dovoljstvu in kakor da niti ne mislijo na mrtveca, ki so ga še včeraj gledali kot živo bitje, s katerim so delali in se isto- tako šalili kakor se sedaj z onimi, ki so še živi.

Prekinilo se je življenje in živeti treba dalje — to je enostavna modrost našega naroda, kakor so enostavne vse modrosti tega sveta. Tudi stari francoski pregovor »Le roi est mort, viv le roi!« (kralj je umrl, naj živi kralj!) je izraz enake primi- tivne modrosti, prenesen v poseben oko- liš in za potrebe politike.

Tudi danes, kraj neštevilnih smrti, muk in naporov se ljudstvo drži — kot kake naravne potrebe — te filozofije. Ljudje, ki prihajajo s front, od vseh strani Evrope, nam opisujejo — v kavarni, v bolnišnici, na domu — svoje vtise. In mi razbiramo pojavo, ki se nam v prvi hip zdi čudna, a ki je tako naravna kot življe- nje in smrt: razbiramo, kako imajo ljudje na fronti iste potrebe radosti in užitka, ka- kor oni, ki so ostali za fronto. Ko ni bojev, je mladina istotako razposajena kot v času miru, rada se zabava in šali v strelskih jarkih in prepeva o izvoljenici in domu. Sčasoma strah popolnoma izginja in v člo- veka prihaja zagonezna ravnodušnost pred smrtjo v kritičnih momentih. Tu je narod svoje umevanje smrti prenesel na fronto in je še nekoliko potencial. Navidezno ravnodušnost pred tujnimi smrtni je prene- sel tudi na lastno osebo. Ali, ko je minil kritični moment, se vrača zopet radost življenja in sreča vsled zavesti, da je člo- vek ostal živ po naskoku ali kanonadi.

Kasneje, ko se more nekoliko oddaljiti od svojih dogodkov, mu stopa pred oči vsa tragika zgodovine, kakor nas je z dru- gimmi in priprotežnimi besedami uverjal neki knet — vojak. Opisal nam je svoje vtise, povzpevi se tu pa tam do velike na- rodne pesmi, ki je predstavljala smrt tako plastično v bolni vdov in mater. Vse to je spojeno z nevidnimi sponami srca in duše: toliko življenje na fronti, kolikor ono za fronto.

Dnevne smrti in dnevne skrbi vendar niso mogle umakniti smrti s starih tirov, ker je zakon narave tak. Vedno in vedno nas v mestu, po javnih lokalih iznenadja — tu, kjer beda in pomanjkanje nista še prišla do viška — dejstvo, kako malo se opaža nesreča in kako hitro odhaja ža- lost v čvrsti struji življenja. Slutimo šte- vilo uničenih ekzistenc, objokanih žena in mater z neizrečeno osiromašenimi srei, ali gledališča po vsej Evropi delajo sijajne kupčije, prireajo se konjske dirke, ki izredno uspevajo: različne glasbe po gostilnah in drugod zbirajo množice žel- jnih poslušalcev, ki poslušajo ljudsko pe- sem te vojne; pesem o domovini, povrat- ku in novem snidenju. Ni verjetno, da bi imele prihodnje generacije pravo sliko teh časov v vseh njih protislovjih. Fantazija poznejši pokolenji ne bo mogla predstavi- liti si nagromadene strahote tragedije, niti vsakdanjega toka življenja. Iz vseh vojs- kujočih dežel Evrope odhajajo na vzhod, zapad, jug in sever sveži in močni mošje in mladenci. Na ulicah in kolodvorih se srečavajo s svetlimi ženskimi oblekami in smejo se radostjo ženske mladosti. Vo- jakom mečejo pozdrave in žele in vsi gredo na svojo stran: vojaki na fronto, a oni drugi po svojih opravilih.

To nasprotje med obojema grupo in dru- go ne pada v oči le izbrbljeni duši, nespo- sobni za sprejemanje vtisov. No, ta slika nasprotstva v stvari je tako močna, da bi se je ne mogel nikdar domisliti niti genij

Albrehta Dürerja, ki se je tako rad gibal med spomladjo in smrtjo. Ta slika — če si jo predstavljamo samo v duhu — je tako silna, da se vedno spominjamo genialne- ga Silvija Strahomira Kranjčevića, ki bi jo ovekočeval v svojih miranornih stilih, ker so ga vedno inspirirali slični kontrasti, kakršni je njegova poezija polna.

Smrt gre poleg življenja, tragika poleg komike — mešajo se in prepletajo se medsebojno. In veliko bo književno delo, ki, tragično in veliko, zajme našo dobo v pravi sliki, ki jej da pravi smisel, ki bo ne- kako v stilu vseh indoevropskih bojnih pesmi, v katerih je sintetizirana borba po- edinih narodov v velikih epohah. To delo bo moralo poleg zgodovinskega dati tudi filozofski smisel današnjih naporov, da prode pod površino tistega, kar nam daje dnevni tisk. Od vsega tega smo še daleč, ker smo vojni preblizu, ker živimo popol- noma v njej, pod njeimi ogromnimi bre- menji — izgubivši v veliki večini momen- tov smisel za kontraste, smisel za sonce in oblake — pod bremenom dnevnih skrbi, ki so danes večje nego sicer.

No, pride čas, ko ta doba najde svojega pesnika, sličnega Levu Tolstemu, ki nam očrta temeljni smisel življenja današnje epohe, ali dvomimo, da bi mogel kdo pred- staviti vse nianse onega, kar bi prešinilo poedince na fronti in za fronto, skupine, države in narode v njih. Ima nekaj, — in to ni fraza — kar se ne da ne izreči, ne napisati, ne naslikati, ne razumljivo iz- raziti z glasbo, ne z matematiko — kar se more le občutiti, in za kar je vsaka be- seda, pa tudi v najdovršnejem jeziku, sa- mo pomanjkljiv izraz. Starci pri Homeru niso znali sprico ženske lepote reči dru- gega, nego enostavno in staro besedo: »Lepa je!«

Junaški branitelji našega Primorja.

(Nekoliko refleksij o zmagi pred petdesetimi leti.)

Dan po zmagi pod Visom pred petdesetimi leti so pisali tedanji hrvaški narodni preporoditelji v zadrskem »Narodnem Listu«: . . . »Popolna nebržnost, s katero se je gledalo na italijansko zastavo na našem morju; srčnost, s katero so se naši mornarji vrgli na sovražno brodovje; ve- selje, s katerim je bila pozdravljena zma- ga naše mornarice — vse to je menda merilo našega sovražnika, da Slovani Dalmacije 1. 1866 niso več »schiavoni«. Srečissime, in ako žele Italijani imeti svojo domovino, pa nočemo mi, da bi nam bila oteta naša! Podobne nedosednosti, ki žalijo zdravi razum in rodoljublje ita- lijansko, se maščujejo prej ali slej; to je dobro za nas in tudi za Italijo, da je ka- zen sledila hitro po žaljenju istega na- rodnege prava, na katero se Italija skli- cuje.«

«Plamenita kri, prelita pod Visom, je označila sled, ki loči usodo in meje dveh narodov. Ta zmag, izvojevana po naši mornarici s toliko vrlino, zaklcala je Italijo in jo opomnila, da naj ne stori drugemu tega, kar ne bi hotela, da bi dru- gi njej storili! Zmagonosno odbivši so- vražnika, naši mornarji niso le pokazali svoje udanosti do cesarja in kralja, mar- več so s svojo krvjo ohranili dragocen del dežel južnih Slovanom Avstrije, ki v zvezi države nahajajo pogoje svojega kul- turnega, gospodarskega in narodnega razvika.«

»Narodni slovanski element na slovan- ski zemlji mora dobiti uredbe, potrebne za njegov popolni razvoj v zvezi z dru- gimmi narodi Avstrije in zadobiti tisto spo- štovanje in tisti položaj, ki mu gre! Od- redbe, ki jih ukrene vlada v ta namen, morajo biti take, da bo Italija na čistem o- tem, da za okoli Visa in na naših vojni- ladjah stoji narod, pripravljen, da brani svoj jezik, svoje svobodne ustanove in svojo narodnost — narod, zavedajoč se svojih vrlin, ki more svobodno in močno povzdigniti svoj glas v zaupanju, da bo končno uslišan!«

vetru, ki se je zibal nad zemljo. In človeku se je zdelo, da leži pred njim zeleno morje in valovi narahlo in pošumevajo. Tiha, ko- maj slišna pesem drhti vseokrog, in člo- veku je srce tako mirno in brez želja! Glej, vlegel bi se kraj zelenega morja in bi sanjal, sanjal večne sanje.

Smrt je bila v ozki celici; a čudno — v duši nisem čutil žalosti niti nemra. Bilo mi je, kakor da se je pretrgala silna bo- lest v duši in se je razgubila bogvekam. In srce je postalo lahko, in nekaj mehke- ga, nemirnega je leglo vanj. Tam dobi so pošumevali širni lesovi in so se zibali ka- kor morje v jutranjem vetreca. Razločno se je že čula šepetajoča pesem — bila je kakor pozdrav iz južnih krajev in je bila polna mira.

Zrl sem preko pojočih lesov in sam sebi sem se zdel kakor popotnik iz daljnih, si- vili vekov. Vrnil se je popotnik iz brez- končne tujine in je obstal ob obali zele- nega morja. Oči so mu obvisle na viso- kem žrtveniku, s katerega se je vil siv- kast dim naravnost proti nebu. Kraj žr- tvenika je stal star žrec z razprostrtimi rokami; s silnimi molitvami je rotl Pe-

PODLISTEK.

JOS. VANDOT.

Begunci.

4. Dolorosa.

II.

V tej sladki, zadnji uri si se me domisli- la, pa si prišla, da te vidijo še enkrat uni- rajoče oči, ki so te gledale na Sveti gori toliko vrsto let. Brez doma kakor jaz, pregnana iz svojega paradiza, si prišla v skrito celico. Vidim te, deva sveta, vidim osem mečev v tvojem srcu; a srce mi je mirno kakor že dolgo ne. Zacetila se ti je že skoraj osma rana, in osmi meč tiči le še s svojim drobnim koncem v nji. . . . In za tabo, tam v daljavi vidim Sveto goro. Dvignila se je v solnčnem svitu, nad oči- ščenim paradizem se je dvigala visoko v nebo. Zasvetilo se je belo svetišče in je mignilo zeleni ravnini tam spodaj. In za- zvenela je pesem preko širne zemlje. Pri- si so vriskale in srca so kipela v divji ra-

Tako so govorili narodni preporoditelji Dalmacije pred petdesetimi leti. A kako smo pisali mi te dni? Opozarjali smo, da so slovanske dežele, ki dajejo po ogromni večini naši vojni mornarici junake, in da so ti junaki sinovi naroda, ki ni narodno topa masa, ki marveč nacionalno živo čuti.

Naglašali smo isto, kar so dalmatinski prvaki pred petdesetimi leti! Tudi v njih proslavi viške zmage je koincidenca med vojniškim junastvom in narodnim čutom! Naš mornar je avstrijski junak in zaveden Slovan! To naj si zapomnijo tisti, ki bi se hoteli sedaj junakom oddolžiti — po svoje: kakor so jim vračali tudi doslej!

Pol stoletja je minulo od tedaj, ko so hrvatski narodni preporoditelji Dalmacije zaklicali svetu: južni Slovani smejte zahtevati, da se čuje njihov glas in — usliši! Ali zdaj se, da tega glasu doslej še niso čuli! Ako bi ga bili, bi se danes morda ne prelivala zopet kri na Jadranu v obrambo vzhodne obale Jadrana narodu našemu in tej monarhiji.

Mesto narodne avtonomije narodov, ki sestavljajo to državo, je prišel po Sadovi — dualizem, a za njim zveza z nasprotniki iz leta 1866. Na jugu je posebno pritiskala zveza z Italijo, ki nam ni dala svobodnega odduha na političnem polju in ki nam je škodovala tudi na gospodarskem.

Kolikor pridobitev si je narod izvojeval, ga je stalo težkih muk, in je daleč zastajal za drugimi srečnejšimi narodi. Ako bi se pa bile iz viške zmage izvedle logične posledice, da je bila naša notranja in vsa politika v drugi smeri — celga pol stoletja po onem historičnem dnevu — bi se bili mogli v teh krajih po ujedinenju hrvatskega naroda v mejah habsburške države in zadovoljenju južnih Slovanov v narodnem pogledu ustaliti taki državnopravni odnosi, da bi bila morala Italija opustiti izvestne pohlepnosti in računati s to definitivno državno-pravno uredbo!

Izkustvo je dokazalo, da je bila zveza z Italijo škodljiva hkratu našemu narodu in vsej monarhiji — je dokazalo, kako blistroviti in patriotični so bili tisti slovanski parlamentarci, ki so tej zvezi nasprotovali in jo obsojali! Kar je bilo zgrajeno na umetnih in neiskrenih podlagah, se je moralo zrušiti. A, ker se nadejamo, da se v drugi ne napravi ista pogrška, se morejo danes obnoviti iste želje in nade preporoditeljev Dalmacije pred petdesetimi leti, in to z zaupanjem, da se sedaj uresniči!

Na to naj delajo — ako je njihova beseda o dolžni hvalečnosti iskrena — tisti, ki se hočejo oddolžiti junaškim bratjem naših obal Jadrana!

Slovenske vojne in vojaške pesmi v nemškem prevodu.

»Ob prvi obletnici laške vojne napovedi, dne 23. maja 1916,« je izšla v Ljubljani v Katoliški bukvarni knjiga z naslovom: »Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder. Aus Kunst- und Volksdichtung übertragen von Dr. Rudolf von Andrejka.« Knjiga, ki naj bi nemškemu občinstvu predložila v prevodu slovenske umetne in narodne pesmi — v tem najvernejšem zrcalu slehernega naroda —, kako se je duh našega ljudstva vedno čutil tesno strnjene z usodo avstro-ogrske monarhije in — kakor pravi g. avtor v predgovoru —, kako sta se v slovenskem narodu razvijali dedna zvestoba do dinastije in ljubezen do domovine tekom stoletij v organski harmoniji in ustvarili tiste trdne temelje nacionalne kulture, ki so v sedanjem svetovnem požaru prestali svoj ognjeni krst. Tendence knjige tedaj ni izključno literarna, marveč predvsem politična. In radi tega je tem zanimivejša slediti prevajalcu, ko nas s finim umevanjem slovenskega duha pesmi in virtuoznim obvladanjem nje bistvu telega jezika vodi preko Vodnikove široke »Brambovske dobre volje«, Prešernove vedre in gorensko-jedrate »Soldaške« in Koseske »Vojaške«, ki nosi v prevodu ves nepotvorjen patos Schillerja in zgovorno retoriko Körnerjevo, do prosko-resničnih, še preresničnih vizij Gregorčičeve »Soče«, Askerčevih »Čozotov«, naših gladnih, pohlepkih, zloolikih sosedov, liričnih občutij S. Jenka, in prav v naše dni do vojaika-poeta Maistra. Tako imamo v prvem delu zastopana skoro vsa pomembnejša imena slovenske umetne pesni polpreteklega časa od nje prvih početkov. In če premostrimo ta oddelek, moramo priznati, da je g. prevajalec nalogo, ki si jo je stavil, izborno rešil, in da paz-

runa in ga je klical na zemljo. In glej — še je molil sivi žrec, ko je zagledal popotnik na morju ladje. Spoznal je domača jadra in je slišal junaške davorije svojega naroda. In začel je tudi sivi žrec davorije. Obraz se mu je zasvetil, in iz grla se mu je izvil krik. Pa je vedel žrec, da je sovrage pobit in domovina oteta. Ozrl se je bil Perun na njegovo daritev; kajti vonj žrtve je prišel naravnost do njega v sinje nebo.

Davorije so postajale vedno glasnejše in silnejše. Bela jadra so vihrala in ladje so se zibale. Sivi žrec se je naslonil ob žrtvenik. V svoji radosti ni čutil, da so pričeli lizati plamenji krog njega. Užgala se mu je halja in dolgi, beli lasje. In žrec je omahnil in se je zgrudil na žrtvenik. A smejal se je do zadnjega trenutka in je slavil Peruna, da je sprejel njegovo žrtve in je podelil narodu zmago.

Popotnik se je zgrozil. Toda samo za trenutek. Že v naslednjem hipu je prišel prepevati silno davorijo za narodom, ki se je vračal na svojih ladjah v mirni pristan... (Konec.)

ni tujec po teh prevodih lahko posnema historični razvoj in približni mišlovne vojaške pesmi. Prevod, ki je ob samobitni govornici Prešernovega gorenskega narečja hotel skoro nekam popuščati, se včas, posebno ob verzih Gregorčičevih, vzpne do čudovite jezikovne tehnike in zadobi svoj vrhunec v jezikovno in formalno najdovršenejši najboljši slovenski domoljubni pesmi »Soče«; saj poznamo prevod te pesmi, saj smo ga čitali tudi v naših listih in vzljubili njega nemško obleko, zakaj v teh svečeniško-čistih verzih je poet najbližje zaslu-til poeta.

Drugi del vsebuje prevode narodnih vojaških in vojniških pesmi. Prevajati narodno pesem in samoniklo ljudsko govorico, je kočljiva stvar, kakaj prevajalec mora do zadnjih fines poznati in obvladati jezik, v kojega prelagi, in skušati zaeno ohraniti prvotni duh in obliko tega, kar prevaja; in čisto mora ustvarjati na novo. Kako izredno se je g. prevajalcu vse to včas posrečilo, naj ilustriram s par primeri! Tako-le pokajo Lavdonove »cesarske puške« pred Belgradom:

»Des Kaisers Büchsen dröhnen schon, der Türken Frauen stöhnen schon, und wo des Kaisers Bomben ziehn, die Türken ihrer Burg entliehn.«

In »ta soldaški boben« se tako-le glasi v nemškem prevodu:

»O die Soldatentrümmel hat eine tiefe Stimm', sie wird ins Grab mir tönen, wenn ich gestorben bin.«

Žal samo, da se g. avtor ni dotaknil pesmi — tudi umetnih —, ki so jih izzvali neposredni dogodki; kakaj zbirka bi tako mnogo pridobila na zanimivosti in privlačnosti za tujega človeka in bi ji tudi v literarnem oziru nikakor ne bilo v škodo. — Kajti tujec, ki mu je knjiga namenjena, bo po teh pesmih pač lahko spoznal, da nismo zgolj ljudstvo ovčarjev, — kakor nas je blagovolil nazivati gospod d. Anunzio —, ampak tudi ljudstvo vojakov, s svojo silo, energijo in kulturo, a bi po kakem prevodu iz župančiča mogel zaslu-titi, da smo — vsaj literarno — prav tako razviti, kakor oni sami s svojim R. Delnholm, H. Lerschom in premnogimi drugimi.

Ampak g. prevajalec se namenoma ni dotaknil najnovejših dogodkov v slovenski pesmi, ker se niso izzoreli, da bi se dali objektivno oceniti in je nameraval podati samo verno zgodovinsko sliko slovenskopatriotskega čustvovanja. V koliko se mu je to s pričujočo zbirko posrečilo, bodo sodili tujci sami. Jasno pa je, da je izredno težaven posel dokazovati slične stvari s knjigami. Kakaj, kogar še niso preverila fakta, nemi čini in dogodki naših ljudi ob Soči in v Dolomiti, ga ne preveri cela biblioteka pisanih strani. Mi Slovenci nismo ljudstvo, ki bi mnogo govorilo o sebi in trobilo v svet svoje kreposti. Naši ljudje molče, še preveč molče o sebi; nedoumna je njih skromnost; kakor da se sami ne zavedajo sil, zdravih in nepotvorjenih, ki leže v njih. A kadar pride čas — in prišel je —, se razodene vse. In zdaj stoji — kolikokrat smo že brali v vojniških poročilih! — sklenjene močveče vrste ob Soči in v tirolskih gorah, kakor železen okop, ti kmetski zdravi ljudje, močje in fantje, s svojo jekleno voljo.

»Hinter weissen Höhen unsre Jungen stehen, kämpfen für uns Tag und Nacht...«

Zunanja oprema knjige je zelo elegantna, zelo moderna. Zbirko krasi mnogo barvnih ilustracij, ki se nanašajo neposredno na besedilo, in so delo raznih mojstrov, predvsem g. prof. Koželja, znanega našega ilustratorja. Zelo ljubeznivo je zamisljena Gasparijeva slika k pesmi »Cesarski razglas«. G. prof. Grafenauer je dodal zbirki par važnejših literarnih opazk kratkih in jedrnatih, kar bo neorientirane mu tujcu prav dobro služilo. Cena — 3 K — je seveda za takšno zbirko naravnost lapalja.

H koncu bi želel človek samo še, da bi oni, ki jim je ta knjiga namenjena, segali po nji z isto radostjo, kot smo segli mi, in jo uživali z isto naslado in ljubeznivostjo kot mi. G. avtorju — našem odličnemu ro-jaku — pa gre za njegovo zelo posrečeno delo vsa naša zahvala.

Omenim še, da leži njega na ogled tudi v vojni razstavi na Dunaju.

Vesti iz Goriške.

† Komen, 24. julija 1916. — Njegovo Velikanstvo naš presvetli cesar je odklical tukajšnjega orožniškega stražmojstra in postajevođjo g. Franca Zgurja s srebrnim zaslužnim križcem s krono z vojno dekoracijo za njegove zasluge povodom vrliga delovanja za časa naddelevne vojne. G. Fr. Zgur, c. kr. orožniški stražmojster I. reda, je vrlo delaven mož, vester in pravičen orožnik, ki že mnogo let vestno izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti. Slovenec iz St. Vida nad Vipavo doma. Čestitamo mu na tem Najvišjem odklikovanju. — Vojaški spomeniki na pokopališčih v Komnu, Svetem in v Gorjanskem bodo kmalu dovršeni in prilično slovesno blagoslovljeni. To se baje zgodi meseca avgusta t. l. — Ob tej priliki izvrši na največjem vojaškem pokopališču v Gorjanskem blagoslovno delo apostolski vojni vikar škof Emerik Bjelk. — Vojni spomenik Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvode Jožefa se marljivo izdeluje in se slovesno postavi meseca septembra t. l. v Komnu na središču našega trga tik c. kr. poštnega urada. Spomenik iz lepega kraškega mramorja, se izdeluje v Nabrežini v kamenoloma »Cava romana«. To bo lepo in impozantno delo, ki bo pričalo o udanosti in zvestobi našega okraja do presvetle naše cesarske rodbine.

Komen, 27. julija 1916. (Cesarska podoba in črno-rumena zastava.) C. k. namest-

ništvo v Trstu je potom c. kr. okraj. glavarstva zaukazalo tukajšnjemu županstvu, da mora odslej v vsaki gostilnici viseti na steni podoba Nj. Veliki, cesarja Franca Jožefa I. — Poleg tega odreja ukaz, da mora vsaka gostilnica imeti v svoji posesti cesarsko (črno-rumeno) zastavo, ki naj se razobeša ob cesarskih in patriotičnih slavnostih. Beležimo ta ukaz s posebnim zadovoljstvom, kajti umestno je, da mi Slovenci tudi na zunan manifestiramo svojo zvestobo do cesarja in države. — L.

To in ono.

Hudo kaznovana zakonska nezvestoba. Iz Budimpešte poročajo: V dunajskih listih tupatam zabeležene sodne razprave z bojišča se vinivših vojakov proti nezvestim soprogom so v budimpeških listih zelo redke. To pa ne morda zato, češ, ker so na Ogrskem vse žene zveste svojim možem — pravijo, da se tudi na Ogrskem najde »tupatam« kaka izjema — temveč zato, ker Madžar ni prijatelj takih sodnih razprav in najraje sam »reši« take stvari na drug način. Dokaz za to naslednji dogodek. Te dni se je namreč vrnil s fronte vri vojak, o katerem ni bilo celo leto ne duha ne sluha. Morda njegove dopisnice niso dospele na svoj naslov, ali pa ni mogel pisati; skratka, bilo je pač tako, da je njegova zvesta žena poslala svoja dva otroka »na kmete«, sama pa začela prav veselo živeti s svojim ljubimcem, tako da je s svojim življenjem vzbujala splošno pozornost v hiši, kjer je stanovala. Ko je sedaj vojak prišel domov in našel svoje stanovanje zaprto, je vprašal hišnico in sosedo po ženi in otrocih. Izvedel je, da otrok že zdavnaj ni pri materi in da ona prihaja domov precej pozno. Iz raznih namigavanj je izvedel nato vso resnico: lahkomišelnost življenja žene in njeno brezsrčnost napram otrokom. Vojak se je delal, kakor bi ne verjel vseh teh stvari in je od 2 popoldne pa do 9 zvečer potrpežljivo čakal pred vrati stanovanja, da bi prišla žena domov. Končno je prišla in se je delala zelo veselo, da je zopet videla moža po toliko mesecih. Vojak se je smehljaj zadovoljno in je pristrčno poljubil ženo, ki mu je nato ovila roke okoli vratu te se v veliko razočaranje sosed, ki so seveda z veliko napetostjo pričakovali prizora svidenja, kazala najzljubljenejšo soprogo na svetu. Mož in žena sta stopila v stanovanje. Senzacija je minila in vsa hiša je bila kmalu v trdnem snu. Okrog polnoči pa so prebudili vso hišo strahoviti kriki, ki so prihajali iz vojakovega stanovanja. Sosedje so ulomili vrata in so našli ženo težko opečeno, v najhujših bolečinah se zvijajočo in kričečo na tleh, mož pa se je pripravil na odhod. Stvar je bila takšna: Prevarani soprog je nezvesti ženi našel njene grehe, in žena je po dolgem tajanju priznala vse. Nato je dejal mož, da izreče svojo sodbo šele v par urah, medtem pa da hoče kaj pojediti, ker je bil celih šestdeset ur na poti. Žena je zakurila v štedilniku in začela kuhati. Mož je nakladal na ogenj vedno več premoga, in ko je štedilnik že naravnost žarel, je potegnil ženi obleko s telesa in jo golo trikrat posadil na žareči štedilnik. Njo so odpravili v bolnišnico, njega pa pred vojaško sodišče. Tako se je zgodilo meseca julija leta 1916. — No ravno originalen ni bil ta Madžar, kajti to »storjo« smo čuli v Trstu že pred meseci. Sicer pa: zakaj se ne bi bil oni Madžar navedil te »kazni« od onega »Tržačana«! Sicer pa: »Se non è vero...«

Kitchenerjeva oporoka. Oporoko vojne-ga maršala Kitchenerja so te dni predložili sodišču v potrdilo. Lord Kitchener je umrl kot samec in bogat človek, kajti tiskana oporoka, ki šteje 4300 besed in je bila sestavljena 2. novembra leta 1914, razpolaga z imetjem 171.421 angleških funtov (4.114.004 K), ki se razdele med njegove bližnje sorodnike. Njegov starejši brat, polkovnik Kitchener, ki podeduje naslov, dobi samo tisoč funtov, kajti v testamentu je dejal Kitchener: »Bogat je že dovolj in njegovi potomci, sinovi in hčere dobijo obilno«. In res je viscoute Broome, svojemu nečaku, kot glavnemu dediču poleg drugega naslova zapustil posestvo Broome Park s svotami, ki jih je parlament nakazal vojnemu maršalu za egipčevsko in južnoafrikanško vojno, namreč 30.000 in 50.000 funtov šterlingov. S posestvom dobi njegov nečak tudi častne sabilje in druge častne znake ter zelo dragoceno zbirko porcelanske posode, ki jo je zbral lord Kitchener v svojih vojnah in posebno tekmo svojega bivanja v Indiji. Oporoka pa bo vključ vseh svojih jasnosti dala povod za pravni spor. Vsakemu članu svojega osebnega štaba je namreč Kitchener volil 200 funtov. Med temi šestimi častniki pa se nahaja tudi polkovnik Oswald Fitzgerald, ki je spremljal vojnega maršala na vojni v Arhangelsk in je tudi utonil, ko se je potopila »Hampshire«. Bil je njegov zasebni tajnik. Lord Kitchener je temu svojemu zaupniku volil svoje afrikanško posestvo, obsegajoče okoli 5000 akrov (nad 2000 hektarov), prosto vseh davkov na dedščino. Polkovnikovo truplo je, kakor znano, vrglo morje na suho na severnem obrežju Škotske in je bilo pred par tedni pokopano na Angleškem. Sedaj pa nastaja vprašanje: Kdo je umrl prej, Kitchener ali polkovnik? V prvem slučaju dobi dedič polkovnika Fitzgeralda dragoceno posest v Vzhodni Afriki, v drugem pa ima vse pravice do nje glavni dedič viscount Broome. Na Angleškem vlada veliko zanimanje, kako pravoznanci rešijo to kočljivo pravno vprašanje. Od mošta, ki je bilo na križarki, se je namreč rešilo samo dvanajst mož in nobeden teh rešencev ni videl, kajti in kako sta umrla Kitchener in njegov

tajnik. Ve se samo, da sta bila v zadnjem trenutku na krovu.

Prav posebno častna pač ni za ogrsko prestolnico, Budimpešto, stvar, o kateri poroča »Magyar Hirlap« tako-le: Na budimpeških kolodvorih so nalepljeni lepaki, v katerih cesarsko nemško poveljništvo svari skozi Budimpešto potujoče nemške vojake pred — žepnimi tatovi. Ti lepaki so dali »Magyar Hirlap« povod, da je vprašal pri nemškem poveljnistvu, kaj je s stvarjo, in dobil je odgovor, da se prav pogostoma dogaja, da so nemški vojaki okradeni, ko potujejo skozi Budimpešto, in sicer na zvezni progi med vzhodnim in zapadnim kolodvorom. Tatvine izvršujejo večinoma osebe, ki se z veliko prijaznostjo ponujajo vojakom kot voditelji. Nemško poveljništvo se je v varstvo vojakov obrnilo na budimpeštansko policijo, ki pa, kakor je videti, ne more odoposti temu zlu, in tako je poveljništvo moralo samo na svoj način poskrbeti, da obvaruje nemške vojake škode, ki jim preti v Budimpešti. Ukraden namreč ni bil vojakom samo denar, temveč so jim izginile tudi listine, ki se morejo uporabljati v nezakonite namene. Nemško poveljništvo bo dalo odpraviti te lepake, če se v šestih tednih ne prigodi zopet kak slučaj tatvine.

Zivila v Berolinu. Kakor se je poročalo iz Berolina, je mestni magistrat berlinski določil za teden od 23. do 30. t. m. na eno osebo naslednje odmerke živil za ves teden: 250 gramov mesa, 60 gramov sirovega masla, 30 gramov margarine, 4½ kg krompirja. Poleg tega na vsako krušno izkaznico tega tedna eno jajce, 100 gramov finega in 500 gramov drugega mila. Ker se je pripeljal krompirja nekaj več na trg, se je gostilnam zopet moglo izročiti toliko krompirja, kolikor ga potrebujejo.

Novi deseteronski bankovci. Polagoma prihajajo v promet novi deseteronski bankovci. Novi bankovci so po obliki, risbi in barvi prav čedni in papir je nekoliko močnejši kot pri dosedanjih. So pa nekoliko večji kot stari. Visoki so sicer ravno tako, so pa skoraj za centimeter daljši. Uvedla se je namreč pri njih novost, ki je povzela po inozemskih bankovcih. Poleg prave slike imajo namreč bel, kake tri centimetre širok kupon s številko serije in bankovca ter pripombo glede ponarejanja na nemški strani, na madžarski pa z okrašenim ogrskim grbom. Ta kupon bo zaradi svojega umetnega vodnega tiska zelo oteževal ponarejanje. Barva je bolj podobna barvi dvanajsetronskih bankovcev kot pa dosedanjih deseterakov. Tisk in risba je veliko razločnejša kot pri dosedanjih, in zlasti številka »10« je precej večja in očitnejša. Odpravili so tudi žensko glavo, ki je bila pri dosedanjih bankovcih enaka na obeh straneh, in so jo nadomestili z dvema različnima deskima glavama. Na nemški strani je ta glava skoraj v sredi, na madžarski pa na desni strani nad številko »10«. Temeljni tisk, z majhnimi, med rombi stoječimi deseticami, je ostal skoraj enak kot pri dosedanjih deseticah.

Nova vojna prorokovanja madame de Thébes. Iz Curiha poročajo: Madame de Thébes, znana francoska prorokinja, se je zadnje mesece temeljito blamirala. Njena prorokovanja za leta 1915. in 1916. se niso izpolnila. Ker je za leto 1914. napovedala nekaj dogodkov, ki so se res dogodili, je postala obstojna in je za leto 1915. in 1916. prorokovala najčudovitejše dogodke, ki se pa niso hoteli zgoditi, v veliko razočaranje Francozov, katerim je prorokovala vse mogoče in nemogoče zmage. Človek bi mislil, da je ta uspeh kolikor-toliko polni prorokinja, kar pa ni res, kajti sedaj prorokuje še tem burneje in pariški časniki poročevalci »navravljajo« besedično prorokinjino po vseh pravih časniskarske umetnosti. Najnovejša njena prorokba velja koncu vojne. Izjavila je skromno, kakor je pač, da sme tem brezskrbnejše zreti v prihodnost, ker se ni zmotila še nikdar. Videla je vse in napovedala, kar se je zgodilo od sarajevske žaloigre pa do padca Varšave, od Kitchenerjeve smrti pa do nemškega trgovinskega pogodnika. Ona da ve vse in ne zamoči ničesar. In tako tudi noče molčati o koncu vojne. Njen odgovor je kratek in točen: »Pred koncem leta 1916. bo veliki bof končan. Nove zimske vojne ne bo.« — Tako pariška prorokinja. Dobro bi res bilo, če bi se uresničilo to njeno prorokovanje.

Odškod draginja. Krakovski oblasti je bil naznanjen žid Schreiber, češ da noče prodati usnja, katerega ima velike zaloge. Na podlagi ovdaje je napravila oblast pri židu hišno preiskavo, dasi je trdil in se rotal, da nima usnje. Preiskava pa je imela nezaslišan uspeh. V skladiščih so našli cele skladovnice usnja, a poleg tega še čokolade in kakava v vrednosti 15.000 K. Židu so vse blago zaplenili, njega samega pa izročili sodniji. Prav mu bilo!

Priprosto usipavalno sredstvo. Dr. Ebstein v Elbingu poroča v nekem strokovnem listu, kako je odkril zelo priprosto in v vsakem oziru neškodljivo usipavalno sredstvo. Ko neke noči ni mogel zaspati, se je z obema rokama oprijel navpičnih drogrov na vzglavnem koncu svoje postelje. In glej, kmalu je nastopila utrujenost in zaspan je. Stvar je enostavna. Z navedenim nategnjenim rok je povzročil pravilni krivotok v glavi in tako odstranil temeljni vzrok nespanja. Razen tega se v takem nategu utrudijo gotove skupine mišic, misli se osredotočijo v eni smeri in odvrnejo od dnevnih skrbi.

Darovi. Darovi došli cesarskemu komisarju. — Oa. Viktorja Brunner in sinovi dr. Alfred in ing. Josip Brunner K 500 v sledeče namene: K 100 za Rdeči križ, K 100 v korist židovski bolnici, K 100 v korist židovskemu dobrodelnemu društvu, K 100 v ko-

rist društvu prijateljev otrok, K 100 pa na razpolago cesarskemu komisarju v svrhu poljubne razdelitve. Občinski stražniki (Mihael Ciuch, Valentin Czerwinski, Karel Pittino, Karel Cociancich, Peter Macor, Josip Krammer, Viktor Seifert, Domenik Fabris, Peter Jurza, Ivan Sanzin, Albin Mazzuchini, Just Longhi, Josip Purich, Anton Vecchiet, Santo Kristiak, Jakob Borghes, Viktor Asquini, Hugon Belantig, Karel Mahorsich, Mihael Purich, Marcel Silvestri, vsak po K 1) skupaj K 21 za vdove in sirote padlih vojakov. — Uradniki oziroma uradnice vojaškega oddelka mestnega magistrata (Stanislav Wielgosz, Julian Angioletti, Henrik Sakraischik, Avgust Rogotizh, Ivan Boghesich, Peter Derossi, Alojzija Ussai, Lidija Rottenbacher in Lucija Vidacovich) K 20 za Rdeči križ. Dr. Emil Orlandini K 20 v korist »mornariu v železju«.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI
so računajo po 4 stot. besedo.
Mestno tiskane besede so računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Milo po K 3.80 in višje je na prodaj večja množina v ulici Valdivrivo št. 29. 514

Ricinovo olje, kruh »Karlshad«, Cacheta, Falfire, Jodone Robin, Urodonal prodaja lekarna Rovia, Trst, Piazza delle Legna, 512

Milo rumeno in zeleno najboljšje za perilo in sive razne vrste proda skladišče ulica Vienna 4, vogal ulice Carin'ta. 509

Čokolada, biskoti Turul, Koestling Zwiback, slaščice, malinovec itd. se proda na debelo in na drobno. »Regno di cioccolato« Trst, Corso št. 39. 460

Odda se mobilirana soba. Prost vhod. — Ulica Commerciale št. 14, vr. 3. 10.6

Diplomirana učiteljica podučuje z gotovim uspehom na svoj-m domu male in odrasle v slovenskem in nemškem jeziku. Tudi one, ki govore samo italijansko. Za vsako uro od 20 vinarjev do 1 K po dogovoru. Naslov: Privatna učiteljica, ulica Farneto 46, pritličje, pri gospe Berquier, Trst. 10.9

Zukije vsake vrste kupuje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica Soltario 21 (pri mestni bolnišnici). 460

Rupujem cunje, volno, bombaž, volnena in vatirana pokrivala in volnene pletene srjace. Prihajam tudi na dom. Zaloga Settefontane št. 45. 462

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 19. 248

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijevе podpetnike, razni gumbi, denarčice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisarnski papir kopirni avinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, robni, mrežice za brke, pletenine, srjace, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnice, zaponke »Patent Knöpfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolò št. 19. 62

Učiteljica potrpežljiva poučuje nemško, italijansko in varuje učence celo popoldne, Barriera 1, I. 465

Zvezna pooblaščenca tvrdka (Ditta alleata autorizzata) Trst — Ulica Belvedere št. 7 — Trst.

Kupuje dnevno po sledečih cenah: Belo volno do K 8. — Sivo volno do K 7. Star bombaž od K 4 naprej. — Volnena pokrivala od K 5 naprej. — Volneno pletenino K 4.50. — Turške in perzijske preproge do K 10. Naj ničje ne zamudi te izredne prilike.

Umetno-fotografski atelje
Trst, ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razgleda, posnetke notranjost lokalov, porcelanske plošče za vsakovrst. spomenika. **POSEBNOST: POVEČANJE V VSAKE FOTOGRAFIJE** Radi udobnosti gosp. naročnik sprejema naročila in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobovbrez bolečine. Plombiranje **UMETNI ZOBJE.**

Oglasi, osmrtnice, zanave in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti«